

“ ”

Atzerritarren Legearen erreformak asiloari uko egitera behartuko ditu pertsona zaurgarrienak, erregularizatu ahal izateko

Loueila Sid Ahmed Ndiaye

Maiatzaren 20an indarrean sartuko da Espainiako Atzerritarren Legearen erreforma berria. Loueila Sid Ahmed Ndiaye sahararrak (Tinduf, Aljeria, 1990) egunero ikusten du lege horrek pertsona migratzaileen bizitzetan duen eragina. 1999an iritsi zen Kanaria uharteetara Saharatik, eta

zuzenbide ikasketak egin ondoren, azken urteak migratzaileak erregularizatzeko lanetan igaro ditu. Legediak atzerritarrak erregularizatzeko mekanismoak dituela dio, baina, praktikan, instituzioek ez dituztela lege horiek betetzen, eta migratzaileei “etengabeko trabak” jartzen dizkietela.

 JONE ARRUABARRENA

JONE ARRUIBARRENA

Maiatzaren 20an sartuko da indarrean Atzerritarren Legearen azken erreforma. Zer dago haren atzean?

Izango duen eragina aztertzen ari gara oraindik, baina dirudienez, erreformaren atzean dagoen borondate politikoa argia da: Regularización Ya (Erregularizazioa orain) mugimenduaren Herri Ekimen Legegilea bertan behera uztea. Izan ere, ekimen herritarrak egoera irregularrean dauden pertsona asko erregularizatzea ekarriko luke.

Besteak beste, erregularizazioa lortzeko epeak laburragoak izatea ekarriko du erreformak, ezta?

Erreformaren asmoa, ustez, erregularizazioa lortzeko epeak murriztea da, izapideak arindu eta sinpleago egitea. Egia da epea hiru urtetik bi urtera jaitsiko dela. Hala ere, orain arte bezala baldintza zehatz batzuk betetzen dituzten pertsonen soilik emango dizkiete erresidentzia baimenak, eta atzerritarrentzako bulegoetan zitak eskatu behar dira horiek izapidetzeko; lan bolumen gehien eta langile gutxien dituzten bulegoetan. Ez du ezertarako balio legegileak pertsonak erregularizatzeko asmoa izateak gero ez badago langile nahikorik espe-

“ ”

Ez dago alternatiba beharrik; gaur egungo legea betetzearekin nahikoa litzateke

diente horiek jarritako epeen barruan ebazteko.

Zer dakar bulegoetako gainkarga horrek?

Adibide bat jartzearen, espediente bat ebazteko zazpi hilabete behar dira gaur egun, nahiz eta legeak argi eta garbi esaten duen administrazioak hiru hilabete epea duela gehienez ere. Ondorioz, espedientearen zain dagoen pertsona batek, lan egin nahi badu, legeak eskatzen dituen bi urteez gain praktikan beste zazpi hilabetez itxaron beharko du.

Polemika sortu du erreformak asilo eskatzaileetan izango duen eraginak.

Bai. Asiloa jasotzeko baldintzak betetzen dituzten migratzaile askori ziurgabetasun handia eragiten die erreformak. Euren orientazio sexual, ideologia politiko, erlijio zein nazionalitateagatik jazarpena jasan dutenak dira asilo eskatzaileak, eta ez dakigu beraiekin zer gertatuko den. Erreformak hutsune bat utziko du hor, eta erregularizazioa errotzearen bidez eskatzeko, asiloari uko egin beharko diote. Hau da: pertsona zaurgarrienak behartuko ditu asiloari uko egitera, erregularizatu ahal izateko.

Errotze soziorabalararekin gaur egun dagoen arazoari ere konponbiderik ez dio jartzen legearen erreformak.

Ez. Ezin du izan pertsona bat hona iristea turista bisa batekin, bisak ematen duen hiru hilabete epean lan kontratu bat izatea, eta, hala ere, bi urte itxaron behar izatea erregularizatu ahal izateko. Linbo juridiko batean egon beharko du bi urtez, zigor prozedurarik ez jasotzeko kontuz ibilita, horrek dakarren guztiarekin: gastu ekonomikoa berarentzat eta administrazioarentzat, higadura fisiko eta psikologikoa... Erreformak ez dio horri konponbide-

rik ematen, erakunde batzuek errekur-tsoak jarri dizkiote horregatik. Izan ere, erreforma indarrean jartzen denean errekurtsio eta instrukzioei atea zabalduko zaie, eta ez dakigu nolako kaosa ekarriko duen horrek, eta nola eragingo dien pertsona migratzaileei.

Eguneroko praktikan, betetzen al dira legeak zehazten dituen migratzaileen eskubide eta askatasunak?

Lege aldetik badaude mekanismoak pertsonen modu seguruan migratzeko edo beraien egoera erregularizatzeko. Zein da arazoa? Traba eta oztopo ugari jartzen direla pertsona horiek legea baliatu dezaten. Egunero ikusten dugu instituzioek Atzeritarren Legea sistematikoki urratzen dutela.

Non ikusten dira urraketa horiek?

Jo dezagun, adibidez, Mohamed izeneko migratzaile batek Espainiara migratu nahi duela. Emaztea Espainian du, eta berrekartze baterako baldintza guztiak betetzen ditu: egiaztatu du baliabide ekonomikoak dituela, aurrekari penalik ez duela, etxebizitza egokia duela... Atzeritarren bulegoak eta gobernua-

“ ”

Segurtasuna bermatzeko modu bakarra herritar guztiei eskubide gehiago ematea da

ren ordezkariordetzak bizileku baimena eman diote, baina jatorrizko herrialdeko kontsultuaren aldeko ebazpena iristen denean, galga jartzen zaio eskaerari, eta pertsona horri eragotzi egiten zaio legeak baimentzen dion zerbait eskuratzeko. Erregularizazioak ahalbidetuko luke atzeritarrek Espainiako gizartearen integratzea, eta instituzioek aipatzen dituzten bide seguru, legal eta ordenatuen bidez hona iristea. Baina galga hori sistematikoki jartzen da erregularizazioa eragozteko.

Erregularizatu gabeko pertsonen errolda ukatzen zaiela ere salatu izan dute hainbat erakundek.

Pertsona migratzaile askori galarazten zaizkie errolatzeko dituzten eskubidea eta betebeharra. Ez dezagun ahaztu betebeharrak bat dela, bai pertsona horrentzat, baina, batez ere, udalarentzat, bertan bizi diren herritarrek errolatzeko. Errolatzeko sarbidea ematen du beste eskubide batzuetara: erregularizaziora, osasun txartela izatera, zein zerbitzu sozialerara. Baina eragotzi egiten diete errolatzeko: batzuetan, etxeko errentatzaileek, eta, beste askotan, zerbitzu sozialek. Administrazioak langileek frogak eskatzen dizkiete askotan, herri horretan bizi direla ziurtatzeko. Baina pertsona horrek bertan bizi dela frogatzeko daukan mekanismo bakarra zerbitzu sozialek eskatzen badizkiote, nola frogatuko du? Ez dauka zentzurik, eta migratzaileak blokeatzen ditu. Hedatzen ari diren diskurtsoen arabera, badirudi migratzea erraza eta sinplea dela. Baina errealitatea beste bat da: ez dago erraza den ezer, eta prozesu osoan zehar zaurgarrienak diren pertsonen eskubideak behin eta berriz urratzen dira.

2022ko abenduaren 21ean 600.000 sinadura aurkeztu zituzten Espainiako Kongresuan 800 eragile baino gehiagok, 500.000 migratzaile erregularitzea eskatzeko Herri Ekimen Legegile baten bidez.

Pertsona etorkinen eskubideak arautzen dituen lege organikoak integrazioarako dituzten eskubideak ere aipatzen ditu.

Legeak ez du ezertarako balio, eskubide horiek behin eta berriz zapalduak eta mespretxatuak badira, eta ez badira betetzen. Ezin dugu pertsonen integrazioarako legea bete, etorkinei sistemarako sarbidea debekatzen badiegu: errol-datzen uzten ez badiegu, erregulariza daitezen galarazten badiegu, modu legalean lan egiten uzten ez badiegu, eta, funtsean, beraien buruaren jabe izateko aukera kentzen badiegu. Eta, hori guztia lortzeko urteak igaro behar badira, zertara bultzatzen ditugu pertsona horiek? Erabateko bazterkeriara. Guztiz deshumanizatzen ditugu, eta gero, gainera, zaurgarri modura etiketatzen ditugu, sistemara sartzen uzten ez diegualako.

Migrazioaren aurkako diskurtsoek askotan darabilte segurtasun ezaren kontzeptua.

Segurtasunagatik kezkatuta dauden horiek jakin behar dute segurtasuna bermatzeko modu bakarra herritar guztiei eskubide gehiago ematea dela. Hau da: beraien auzoko, herriko edo hiriko inor bazterkeria sozialean ez dagoela bermatzea da herri seguruagoak erakitze bidea. Hori da benetako arazoa: gure komunitateko pertsonak erabateko bazterkeria sozialera kondenatuta egotea.

Mugetan ere gertatzen dira lege urraketak?

Bai. Eta ez bakarrik Espainiako lurraldean. Mugak kanpora atera ditugu, eta giza eskubideak errespetatzen ez dituzten herrialdeen esku utzi ditugu. Guk hemen giza eskubideen inguruko akordioak, legeak eta direktibak dauzkagu, baina beste herrialde batzuei ordaintzen diegu lan zikina egin dezaten. Mugetan hiltzen den jendearen odolarekin zikinduta dauzkagu eskuak. Pertsonen eskubideak errespetatzen ditugula esateak ez du ezertarako balio, era berean mugak kanpora atera, Espainiako mugak militarizatu eta jendea pasatu ez dadin hesiak jartzen baditugu.

Alarma mezuak piztu dira, "jende gehiegi" iristen ari delako.

Kanaria uharteetatik, 30 urtetan, 255.000 pertsona sartu dira Espainiara. Baina kontuan hartzen badugu bi urtean 190.000 ukrainarri harrera egin

TERESA TODA

“ ”

Instituzioek sistematikoki urratzen dute Atzerritarren Legea

zaiela, Kanarietako kopurua ez da oso altua. Orduan, nori interesatzen zaio alarma sentsazio bat transmititzea? Argi ikusi daiteke horren atzean inten-

tzio politiko bat eta ageriko arrazakeria daudela.

Nola sortu daitezke alternatiba legalak, migratzeko bide seguruak egon daitezke?

Ez dago alternatiba beharrik; gaur egungo legea betetzearekin nahikoa litzateke. Nahikoa da dokumentazioa duen eta bidaia txartel bat ordaindu dezakeen pertsona bati hona etortzeko oztoporik ez jartzea. Europatik edo Ameriketako Estatu Batuetatik datozen pertsonen ez badiegu zailtasunik jartzen, zergatik ez dugu berdina egiten Hegoaldetik datozen pertsonenkin? ●